

TITLE

Wpływ wojny Rosji przeciw Ukrainie na środowisko

Nadal trwa wojna Rosji z Ukrainą. Powoduje ona ogromne szkody środowiskowe, które z miesiąca na miesiąc są coraz poważniejsze. Wysadzenie tamy na Dnieprze w Nowej Kachowce w czerwcu 2023 roku zwiększyło jeszcze skalę zniszczeń. Ale i zwróciło uwagę opinii publicznej na środowiskowy wymiar tej wojny.

W tej audycji dowiesz się więcej o drastycznym wpływie tego konfliktu na środowisko.

Od rosyjskiej interwencji zbrojnej w 2014 roku, a zwłaszcza od inwazji Rosji na Ukrainę 24 lutego 2022 roku, konflikt pomiędzy Rosją a Ukrainą pochłonął tysiące ofiar. Stał się przyczyną kryzysu uchodźczego i gospodarczego oraz spowodował ogromne szkody środowiskowe.

Działania Rosji pozostawiły głęboki ślad na krajobrazie naturalnym w całej Ukrainie. Zniszczenia obiektów przemysłowych spowodowały skażenie powietrza, wód i gleby. To z kolei stanowi zagrożenie zdrowia ludności cywilnej, która jest wystawiona na działanie toksycznych substancji i ma ograniczony dostęp do wody pitnej. Wojna wpływa także negatywnie na różnorodność biologiczną Ukrainy. Pożary lasów, wylesianie, wybuchy i budowa umocnień zagrażają zwierzętom i niszczą ich naturalne siedliska. Zniszczenia nie ominęły też rezerwatów przyrody i parków narodowych. Działania zbrojne w okolicach zaporoskiej elektrowni jądrowej, największej w Europie, dodatkowo pogłębiły zagrożenie.

Ministerstwo Ekologii i Zasobów Naturalnych Ukrainy szacuje, że od początku wojny do połowy lipca 2023 roku koszty zniszczenia środowiska z powodu inwazji Rosji wynoszą około 53 miliardów euro.

Program ONZ ds. Ochrony Środowiska analizuje wpływ wojny na środowisko naturalne Ukrainy. Jego eksperci zwrócili uwagę, że Ukraina mierzy się z wieloma kryzysami. Wynikają one ze skażenia środowiska chemikaliami i innymi zanieczyszczeniami. Są także związane z używaniem broni i sprzętu wojskowego. Zniszczona została również kluczowa infrastruktura Ukrainy, wiele obszarów miejskich i obszarów naturalnych. Wojna naraziła też na szwank produkcję rolną tego kraju. A ma ona przecież ogromne znaczenie nie tylko dla gospodarki Ukrainy, ale i dla zapewnienia żywności na świecie. Rozległe zniszczenia i skażenie chemikaliami z min, zrujnowanych zakładów przemysłowych oraz

wysadzonych ładunków dotknęły miliony hektarów gruntów rolnych w Ukrainie.

Jak wynika z dostępnych dowodów, siły rosyjskie zniszczyły 6 czerwca 2023 roku tamę w Nowej Kachowce, największą w Ukrainie. Międzynarodowa opinia publiczna potępiła ten czyn. Określiła go jako ekobójstwo i największą katastrofę środowiskową w Europie od czasu Czarnobyla. Ogromna fala powodziowa, która powstała po wysadzeniu tamy, zalała tysiące hektarów ziemi. Zginęły dziesiątki ludzi, a tysiące osób musiało opuścić swoje domy. Wskutek powodzi ludność straciła normalny dostęp do wody pitnej, zniszczeniu uległy też systemy nawadniania.

Do środowiska przedostało się wiele ton zanieczyszczeń. Z wodami Dniepru dostały się one do Morza Czarnego, nad którym leży sześć krajów (m.in. Rumunia i Bułgaria) i które jest połączone z Morzem Śródziemnym. Wpłynęło to na ekosystemy morskie w całym regionie oraz w innych krajach. Wysadzenie tamy na Dnieprze stworzyło także zagrożenie zakłócenia pracy elektrowni jądrowej w Zaporozżu. A to dlatego, że tama była głównym, choć niejedynym, źródłem wody do chłodzenia reaktora elektrowni.

Ukraina domaga się od Rosji reparacji wojennych, zwłaszcza za szkody środowiskowe. Wraz z partnerami międzynarodowymi poszukuje sposobów, by pociągnąć Rosję do odpowiedzialności. Choć w ukraińskim kodeksie karnym ekobójstwo jest przestępstwem już od 2001 roku, słychać argumenty, że kwestię tę należy rozpatrzyć na szczeblu międzynarodowym. Ma to zagwarantować odpowiedni poziom odpowiedzialności i odszkodowania. Uzyskiwanie reparacji wojennych to jednak bardzo złożony proces, a na każdej drodze do ich uzyskania roi się od wyzwań. W tej dziedzinie jest też bardzo mało precedensów.

W styczniu 2023 roku Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie utworzenia trybunału ds. zbrodni agresji przeciwko Ukrainie. Uznał w niej związek między działaniami wojennymi a długofalowymi zniszczeniami środowiska naturalnego i klimatu. Europosłowie wsparli w tej rezolucji zalecenie Zgromadzenia Ogólnego ONZ, by stworzyć międzynarodowy rejestr szkód. Miałby on służyć jako źródło informacji dla przyszłych roszczeń z tytułu zniszczenia środowiska naturalnego i klimatu. W połowie czerwca 2023 roku Parlament przyjął kolejną rezolucję – o odbudowie Ukrainy bez szkód dla środowiska. Europosłowie potępiли zniszczenie

przez Rosję tamy w Nowej Kachowce, które spowodowało ekobójstwo i stanowi zbrodnię wojenną.

Była to audycja Parlamentu Europejskiego. Więcej informacji znajdziesz na naszej stronie internetowej.